

KEDVENC VÁROSOM

Szolnok

VÁROSTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ
KÖZÉPISKOLÁSOK SZÁMÁRA

2. online forduló

Javítókulcs

Úrlap: <https://goo.gl/forms/w0oduSKrxUWDOygF2>

További információ: <http://info.szolnok.hu/>

1. 595 évvel ezelőtt

- a) **Milyen kiváltságokat adott Zsigmond király 1422-ben Szolnok mezővárosnak?**
mentesség a harmincad adástól, a száraz és vízi vámoktól
- b) **Melyik uralkodó erősítette meg a kiváltságokat 1513-ban?**
II. Ulászló
- c) **Kinek adományozta I. Ferdinánd a várost 490 évvel ezelőtt?**
Félegyházi Miklósnak
- d) **Tíz évvel később kit iktatott be a budai káptalan Szolnok tulajdonosaként?**
Werbőczy Istvánt és fiát

Összesen: 4 pont

Forrás: Benedek Gyula: Oklevelek és iratok Szolnok város történetéből. Szolnok, 2007. URL:

https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_JNSZ_DocHist_10_oklevelek_es_iratok_szolnok/?pg=0&layout=s

KEDVENC VÁROSOM

Szolnok

VÁROSTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ
KÖZÉPISKOLÁSOK SZÁMÁRA

2. „Oly igen szép erős Szolnok vára vala”

a) **465 évvel ezelőtt, ki volt a szolnoki vár kapitánya, amikor a török ostrom elindult?**

Nyáry Lőrinc

b) **Mely személyek irányították a török sereget?**

Ali budai basa, Ahmed basa

c) **Fejtsétek ki milyen okok vezettek a vár török kézre kerüléséhez?**

1552. augusztus 24-én Ali budai basa érkezett a vár alá és egy héten át lövette, de eredményt nem ért el. Amikor azonban Ahmed basa is megérkezett a katonák a hatalmas ostromló sereget látva szökdödni kezdtek. Előbb a németek, csehek, majd a spanyolok és a magyar lovasság. 1552. szeptember 4-én alig ötven fős hajdú csapat élén Nyáry Lőrincnek nem sok esélye volt a török sereggel szemben.

Összesen: 6 pont

Forrás: Bagi Gábor: Szolnok várának építése és ostroma. In: Szolnok könyve. Szolnok, 2010. pp. 28-29. URL: http://info.szolnok.hu/files/szolnok_konyve.pdf

KEDVENC VÁROSOM

Szolnok

VÁROSTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ
KÖZÉPISKOLÁSOK SZÁMÁRA

3. 260 éve született Verseygy Ferenc

*„Ünnepeljen velünk a havas, a róna,
Az egész nagyvilág hírt szerezzen róla,
Hogy szent ünnep van ma — dicső őrségváltás
Tiszai vártára kiállott a Hárfás!”*

a) **Mely alkalomból írta K. Tóth Lenke "Emlékezés a Magyar Hárfásra" című költeményét?**
1934-ben Borberek Kovács Zoltán szobrászművész Verseygy szobrának avatására

b) **Melyik szolnoki iskola tudós tanára volt Négyesy László, aki 1889-ben írta meg Verseygy Ferenc, a versújító című tanulmányát?**
Magyar Királyi Állami Főgimnázium (Verseygy Ferenc Gimnázium)

c) **Ki festette 80 évvel ezelőtt a Verseygy Ferenc Gimnázium megrendelésére készült portrét a szolnoki születésű tudós-költőről, amely sajnós elpusztult a II. világháborúban?**
Chiovini Ferenc

d) **Hol látható Simon Ferenc Verseygyről készített domborműve, amelyet a tudós-költő születésének 250. évfordulójában avattak fel?**
Szolnoki Pantheon, Damjanich János Múzeum;
Verseygy Ferenc Könyvtár bejárata

e) **Mikor avatták fel az első emléktáblát Verseygy Ferenc tiszteletére Szolnokon?**
1962. december 20-án

Összesen: 5 pont

Forrás: K. Tóth Lenke válogatott művei. Szolnok, 2008. URL: <http://portal.vfmk.hu/node/9881> Verseygy-
emlékév 2017 URL: <http://verseggy.vfmk.hu>

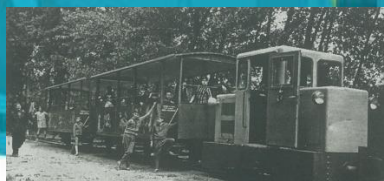

KEDVENC VÁROSOM

Szolnok

VÁROSTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ
KÖZÉPISKOLÁSOK SZÁMÁRA

4) 170 éves a Pest-Szolnok vasútvonal

a) Melyik évben építették a törökök az első állandó hidat a Tisza felett Szolnoknál?
1562

b) Mi volt a két mozdony neve, amely 1847. szeptember 1-jén futott be a szolnoki vasútállomásra?
István, Haza

c) Mikor indult meg a forgalom az első szolnoki vasúti Tisza-hídon?
1857. november 23-án

d) Hány vágánnyal rendelkezett a szolnoki pályaudvar 1902-ben?
37 (személypályaudvarnak 12, az átmenőnek 8 és a rendező pályaudvarnak 17 vágány állt rendelkezésre)

e) Hol működött a Szolnoki Úttörővasút?
Tiszaliget

f) Napjainkban mely intézménynek ad otthont a Wilhelm Paul Sprenger által tervezett indóház 170 éves épülete?
RepTár

Összesen: 6 pont

Forrás: Szikszai Mihály: Szolnok vasútjai (1847-1975). In: Zounuk, 22. Szolnok, 2007.: 55-90. URL:
https://library.hungaricana.hu/hu/view/JNSM_Ek_22/?pg=0&layout=s

KEDVENC VÁROSOM Szolnok

VÁROSTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ
KÖZÉPISKOLÁSOK SZÁMÁRA

5) Az 1. világháború centenáriuma (1914-1918)

- Melyik az a katonai alakulat, amelynek I. zászlóalja 1914 nyarán Szolnokon tartózkodott?**
Császári és Királyi 68. Gyalogezred
- A vármegyei közkórház és a katonai laktanyák mellett hol ápolták még a harcterről érkezett sebesülteket a városban?**
Tartalék-kórházakban: pl. Főgimnázium, Újvárosi iskola, a Bárány utcai iskola, Polgári leányiskola, Központi fiúiskola épületében
- Milyen szerepet látott el a szolnoki vasútállomáson felállított „Menekültügyi kirendeltség”?**
A háború idején otthonuktól megfosztott lakosság (felvidéki –galíciai, erdélyi menekültek) nyilvántartása és ellátása: élelmiszer-ellátás, szállás biztosítása.
- Szolnokról milyen nyersanyagot rekvirált a hadsereg?**
gabona, színesfém (harangok),
- Mikor és hol állították fel a képen látható emlékművet?**
1926. október 10-én avatták fel az 1. világháborúban elesett szolnoki katonák tiszteletére eredetileg a belvárosban, az egykori Tisza István tér - ma Hősök tere – parkjában.
- Napjainkban melyik köztéren áll a kompozíció?**
Tiszai hajósok tere

Összesen: 10 pont

Forrás: Bojtos Gábor: Szolnok városa a „Nagy háborúban”. In: Zounuk, 27. Szolnok, 2013 .pp. 327-URL:

https://library.hungaricana.hu/hu/view/JNSM_Ek_27/?pg=0&layout=s

Jász-Nagykun-Szolnok megyei wiki. URL: <http://www.zounuk.hu/hu/wiki>

KEDVENC VÁROSOM

Szolnok

VÁROSTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ
KÖZÉPISKOLÁSOK SZÁMÁRA

6) Szolnoki aviatika

- Ki az a szolnoki születésű műlakatos, aki 1896-ban szabadalmaztatta egy helikopter modell tervrajzát?**
Ludvig Ede Nándor
- Ki az a szolnoki születésű mérnök, aki a Magyar Repűlőgépgyár Rt. berepűlő pilótája volt?**
Wittmann Viktor
- Mi volt a neve az első szolnoki építésű vitorlázó repűlőgépnek, amellyel Lovas István (1910-1935) is repűlt?**
Imre
- A Középmagyarországi Autó és Motorklub helyi vitorlázó szakosztálya milyen névre keresztelte a 80 évvel ezelőtt, 1937. március 6-án avattak fel?**
Szolnok
- Melyik két egyedi festéssel rendelkező harci helikopter került be a Szolnoki Értéktárba?**
„Golden Hind” (714-es Mi-24V harci helikopter); „Csőrike” (716-os Mi-24V harci helikopter)

Összesen: 6 pont

Forrás: Kósa Károly: A szolnoki vitorlázó repűlősport hősi halottja URL: <http://www.kosakaroly.hu/>

Magó Károly: A polgári repűlés története Szolnokon 1945-ig. In: Zounuk, 29. Szolnok, 2015. pp. 195-268. URL: https://library.hungaricana.hu/hu/view/JNSM_Ek_29/?pg=0&layout=s

Szolnoki Értéktár. URL: info.szolnok.hu

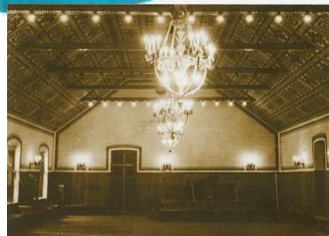

KEDVENC VÁROSOM

Szolnok

VÁROSTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ
KÖZÉPISKOLÁSOK SZÁMÁRA

7) 95 éves a szolnoki mozi

- Melyik épületben működött az első mozgóképszínház Szolnokon?**
Városi Színház
- Melyik szálloda dísztermét alakították át filmszínházzá 1922-ben?**
Nemzeti Szálloda
- Melyik évben nyílt meg a Millenniumi Mozgó a MÁV műhelytelepi művelődési házában?**
1926
- 1932 decemberében milyen szolnoki hírrel találkozhattak a mozi nézők a film előtt vetített Magyar Híradóban?**
Borbély György, az új szolnoki főispán beiktatása után a kormánypárt gyűlésére megy a Szolnoki Színházba
- Soroljatok fel legalább három mozit, amely 1987-ben Szolnokon működött?**
Tallinn Filmszínház, Vörös Csillag Filmszínház, Tisza Mozi, Kert Mozi, Millenniumi Mozgó, TVM Művelődési ház stb.

Összesen:7 pont

Forrás: Berta Ferenc: A Nemzeti mozgó. In: Tisicum, XIX. Szolnok, 2009. pp. 523-537.

Magyar Világhíradó Filmhírei. URL: <http://filmhiradokonline.hu/>

KEDVENC VÁROSOM

Szolnok

VÁROSTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ KÖZÉPISKOLÁSOK SZÁMÁRA

8.) 90 évvel ezelőtt

a) Milyen országos tudományos rendezvények adott otthont Szolnok 1927-ben?

Magyar Földrajzi Társaság országos vándorgyűlése

b) Milyen intézmény megszervezésével bízta meg Tóth Tamás polgármester dr. Balogh Bélát (1890-1947)?

szolnoki múzeum (Szolnoki Könyvtár- és Múzeumegyesület)

c) Kinek az alkotása dr. Balogh Béla egész alakos bronzszobra, melyet 2004-ben lepleztek le?

Pogány Gábor Benő

Összesen: 3 pont

Forrás: Dr. Balogh Béla. Szolnok, 2004. URL:

https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_JNSZ_Arckepcsarnok_2/?pg=2&layout=s

9) Milyen elismerést takarnak az alábbi meghatározások?

a) Bodnár József vállalkozó által alapított szolnoki díj. A Szigligeti Színház társulata titkos szavazással dönt arról, hogy adott évben mely színész nyújtott magas színvonalú teljesítményt. A pénzjutalommal járó díjat egy gyűrű jelképezi, melyet a Magyar Kultúra Napja alkalmából, január 22-én adnak át.

Bodex-gyűrű

b) 1909. február 1-jén született Szolnokon. Szegeden előbb az orvosi, majd a természettudományi karra iratkozott be. Másodévesként már Szent-Györgyi Albertnek nemcsak tanítványa, de munkatársa is volt. Szerves-kémiából és biológiából doktorált. Kutatási eredményei alapján a neve már a negyvenes években ismertté vált a tudományos világban: felfedezte a vér egyik addig ismeretlen alkotórészét. Különösen maradandót alkotott a véralvadás, az izom-biokémia, a quantum-biokémia és a rákkutatás területén. 1946-ban a Magyar Tudományos Akadémia tagjává választották. 1948-ban az Amerikai Egyesült Államokba emigrált. Tiszteletére Szolnok Önkormányzata 2001-ben díjat alapított a tudományos-szakmai munka elismerésére.

Laki Kálmán

c) Szolnok egyik legértékesebb elismerése. Az 1991-ben alapított díjat a város fejlesztése, szellemi és tárgyi értékeinek gyarapítása érdekében kiemelkedő teljesítményt nyújtott személyeknek ítélik oda.

Ezüst Pelikán

KEDVENC VÁROSOM

Szolnok

VÁROSTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ
KÖZÉPISKOLÁSOK SZÁMÁRA

d) Szolnok egészségügyi ellátásában kiemelkedőt alkotó személyek elismerésére 1994-ben alapított díjat az önkormányzat. A kitüntetés névadója az a gyermekorvos, aki több mint 40 évnyi lelkiismeretes munkájával és nagy szociális érzékenységgel mutat példát az utókornak.

Kálmándi Mihály

e) 2016-ban Művészet, kultúra, örökség kategóriában Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata ezt az elismerést nyerte el a City Hungary Programot keretében, amelynek főpartnere az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága.

Holnap Városáért Díj

Összesen: 5 pont

Forrás: Szolnok Város honlapja URL: <http://info.szolnok.hu>

10) Művészi anagrammák

a) Főlevéltáros, író, akinek székelykapus, egykori lakóházát emléktábla jelöli Szolnokon:

RIKOLT HÍVD = Hild Viktor

b) Életműdíjas fotóművész, Kassák Lajos kortársa, a szolnoki Jászkun Fotóklub alapítója:

ABLAKOS TÁJ = Tabák Lajos

c) A Szolnoki Művésztelep Munkácsy-éremmel kitüntetett szobrászművésze: MIFENE

RONCS = Simon Ferenc

KEDVENC VÁROSOM

Szolnok

VÁROSTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ
KÖZÉPISKOLÁSOK SZÁMÁRA

d) Tőkés Sándor-díjas költő, a Magyar Írók Szövetségének, a Bereki Irodalmi Társaságnak és a szolnoki Versegly Körnek tagja: SELYKI IRODÁK = Rékasy Ildikó

e) Ezüst Pelikán-díjas festőművész: MEGSZAKAD FONALA = Fazekas Magdolna

f) Kortárs író-költő, a Szépíró Társaság tagja, az Eső című irodalmi folyóirat főszerkesztője: JELIGE ANYU = Jenei Gyula

Összesen: 6 pont